

Uinnin valtakunnallinen harjoituskeskus

Khall 06.06.2022 § 121
102/00.01.05/2022

Valmistelija

Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki

Kuortaneen Urheiluopistosäätiö omistaa alueellaan sijaitsevan, vuonna 1970 valmistuneen uimahallin. Säätiö toteuttanut syksyllä 2020 asiantuntijoiden toimesta kuntokartoituksen. Hallin on todettu olevan käyttöikänsä päässä. Samalla on todettu ettei hallin peruskorjaaminen ole järkevää, vaan esitetty uuden, nykyvaatimukset täyttävän hallin rakentamista. Vaihtoehtoina tulevaisuuden osalta on nähty seuraavat mahdollisuudet:

- 1) Kuortaneella ei ole jatkossa uimahallia
- 2) Nykyisen peruskorjaus, joka tulisi kalliimmaksi kuin uuden rakentaminen
- 3) Vastaavan kokoisen uuden hallin rakentaminen, mikä ei kuitenkaan mahdollistaisi lisäliikevaihdon syntymistä
- 4) Isomman uimahallin rakentaminen, mikä mahdollistaisi kasvun ja uuden liikevaihdon syntymisen, laajemmat aukioloajat, suuret uintitapahtumat ja yhtäaikaisen käytön eri asiakasryhmien välillä sekä lisää työpaikkoja Kuortaneelle

Jatkossakin uimahallin oleminen Kuortaneella on nähty tärkeäksi niin Urheiluopistosäätiön kuin Kuortaneen kunnankin taholta. Edellä kuvatuista vaihtoehtoista edistämiskelpoisimmaksi on nähty viimeinen eli isomman uimahallin rakentaminen kytkeytyen siihen liittyvine hyötyineen. Kuortaneen kunnan ja Kuortaneen Urheiluopiston kesken onkin käynnistetty keskustelut uinnin valtakunnallisen harjoituskeskuksen rakentamisesta yhteistyössä Urheiluopiston alueelle, huomioiden rakennuksen käyttö myös kuntalaisten uimahallina. Keskustelut hankkeen osalta ovat käynnistyneet jo syksyllä 2020, ja asiaa on esitelty Urheiluopiston toimesta ensimmäistä kertaa kunnanvaltuutetuille 30.11.2020. Toisen kerran hanketta on esitelty valtuutetuille 12.10.2021.

Urheiluopiston maa-alueelle on kesällä 2021 valmistunut kaavanmuutos, joka mahdollistaa hallin rakentamisen.

Tavoitteena on ollut saada hanke Opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkojen rahoitussuunnitelmaan valtakunnallisesti merkittävänä valmennuskeskuksena vuosille 2023 - 2024. Tässä on onnistuttu loppuvuodesta 2021, jolloin hanke on päässyt rahoitussuunnitelmaan yhteensä neljän (4) miljoonan euron valtionavustuksella. Varsinainen avustushakemus tulee jättää vuoden 2022 loppuun mennessä ja lopullinen päätös valtionavustuksesta tulee ministeriöstä huhtikuussa 2023. Kyseisen suuruusluokan valtionavustuksen saanti edellyttää kunnan mukanaoloa hankkeessa, toisin sanoen kunnan mukanaolo hankkeessa mahdollistaa merkittävän valtionavustuksen.

Hankkeen osalta on käynnistetty alkuvuodesta 2022 tiiviit neuvottelut kunnan ja Urheiluopiston kesken, joissa on käsitelty muun muassa hankkeen toteuttamismallia sekä molempien osapuolten rahoitusosuuksia. Seuraavaksi kuvataan hankkeen hankesuunnitelma.

Kunnanjohtajan ehdotus hankesuunnitelmaksi

Uimavalmennuskeskus-hanke nähdään järkeväksi toteuttaa perustettavan yhteisen yhtiön (kunta ja Urheiluopisto) kautta. Yhtiön omistus jakautuu kunta 19,9% ja Urheiluopisto 80,1%. Kunnan omistusosuuden jäämisellä alle 20%:n pyritään siihen ettei yhtiöstä muodostu kunnalle osakkuusyhteisöä, jonka tappiot tulisivat kuormittamaan kuntakonsernin taloutta. Yhtiön osakepääoma on 100.000 euroa, josta siis kunnan osuus on 19.900 euroa ja Urheiluopiston 80.100 euroa. Yhtiö perustetaan vuoden 2022 aikana ennen avustushakemuksen jättämistä. Yhtiössä hallituspaikkoja on Urheiluopistolla viisi (5) ja kunnalla yksi (1). Lisäksi

kunta saa hallitukseen kaksi (2) asiantuntijajäsentä puhe- ja läsnäolo-oikeudella, ilman päätösvaltaa.

Hankkeen kustannusarvio on 12,0 milj. euroa, josta siis 4,0 milj. euroa tavoitellaan valtionrahoituksena. Omarahoitusosuudeksi jää täten 8,0 milj. euroa (kunta 3,0 milj. euroa, Urheiluopisto 5,0 milj. euroa). Yhtiö ottaa lainan, jonka lyhentämiseen kunta sijoittaa SVOP:na (sijoitus yhtiön vapaaseen omaan pääomaan) noin 3,28 milj. euroa 20 vuoden aikana. Urheiluopiston rahoitusosuus on noin 5,46 milj. euroa. SVOP-sijoituksen jakautuminen ei perustu yhtiöön omistukseen, vaan jakautuu kunta 37,5% ja Urheiluopisto 62,5%. Rahoitukseen kuuluu investoinnin lainapääoma, korko ja muut rahoituskulut. Lainan takaaminen on tarkoitus toteuttaa molempien osapuolten yhteisvastuullisella takauksella, joka tuo rahoitukselle korkohyötyä. Kuntalain 129 pykälän mukaan kunnalla on mahdollisuus antaa takaus, joka liittyy kunnan liikuntalain mukaisten tehtävien edistämiseen. Kyseinen uimavalmennuskeskus-hanke liittyy kunnan liikuntalain mukaisten tehtävien edistämiseen, sillä keskuksen avulla kunta esimerkiksi rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkaa sekä järjestää liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen.

Takauksen myöntämisen yhteydessä kunnan tulee ottaa huomioon EU:n valtiontukisäännökset. Kyseiseen takaukseen (ja myös kunnan SVOP-rahoitukseen) ei arvioida sisältyvän kiellettyä valtiontukea johtuen seuraavista seikoista:

- 1) Opetus- ja kulttuuriministeriö ei rahoita puhtaasti markkinallisia hankkeita
- 2) Ei ole nähtävissä, että kukaan yksityinen toimija lähtisi rakentamaan uimahallia ja toimimaan kyseisten palvelujen vaihtoehtoisena tarjoajana
- 3) Valtiontukisääntelyssä liikuntalakiin liittyvät asiat muodostavat jossain määrin oman kokonaisuutensa.

Tällöin takauksesta ei tarvitse periä takausprovisiota.

Yhtiön tulos tulee olemaan todennäköisesti vuosittain tappiollinen. Yhtiön oma pääoma pidetään kunnossa SVOP-sijoituksen kautta. Yhtiön käyttökate tulee pysyä plusmerkkisenä rahan riittävyyden näkökulmasta. Mikäli käyttökate menee miinusmerkkiseksi, kattavat osakkaat sen tarvittaessa SVOP-sijoituksen kautta.

Suunnitelmana on tehdä hallista vuoden 2022 aikana niin sanotut L2-tason kuvat, jotka riittävät avustushakuun. L2-tason kuvien kustannusarvio on noin 30.000 – 50.000 euroa.

Kunnan kannalta perusteluina hankkeelle nähdään uintimahdollisuuksien turvaaminen lähellä jatkossakin ja kuntalaiskäytön lisääntyminen selkeästi nykyisestä, sillä nykyinen halli on jouduttu monesti sulkemaan asiakaskäytöltä Urheiluopiston muun käytön vuoksi (esimerkiksi leiritysten aikana). Uudessa hallissa kuntalaisten käyttö olisi mahdollista samanaikaisesti Urheiluopiston kautta tapahtuvan käytön kanssa ympärivuotisesti, muutamaa mahdollista yksittäistä poikkeusta lukuun ottamatta. Hanke mahdollistaa myös uinnin tulemisen uudeksi lajiksi Kuortaneen lukioon, millä toteutuessaan on lukiota vahvistava ja sen houkuttelevuutta lisäävä merkityksensä. Vuonna 2020 hyväksytyssä lukion kehittämissuunnitelmassa tavoitteena on lukion oppilasmäärän oleminen 250 oppilasta vuonna 2025. Uimavalmennuskeskus tukisi kehittämissuunnitelman tavoitetta. Uinnin saaminen lukion lajiksi heijastuisi myös Kuortaneen yhteiskoulun (yläkoulun) kehitykseen.

Hyvinvointipalvelujen tarjolla olemisen mahdollistaa myös väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, niin fyysisen kuin sosiaalisenkin. Tämä tukee esimerkiksi kunnan vuosille 2020 – 2024 laaditun liikuntastrategian toteutumista, jonka tärkein tavoite on kasvattaa kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta eri toimin. Kuortaneen vahvuustekijät urheilupaikkakuntana mahdollistavat profiloitumista maakunnallisesti ja laajemminkin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, mikä tulee sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä olemaan tulevaisuudessa yhä tärkeämpi osa kuntien roolia. Tätä kehitystyötä myös uimahalli-hanke osaltaan tukee. Urheiluopiston merkitys myös esimerkiksi työllistäjänä säteilee hyötyinä kuntaan. Hankkeen ja valmistuneen hallin nähdään lisäävän kunnan

tunnettavuutta sekä tukevan ja edistävän kunnan markkinointia, etenkin kun huomioidaan sen valtakunnallinen status harjoitus- ja valmennuskeskuksena. Hallin poikkeavuuden lähialueen kuntien uimahalleista nähdään houkuttelevan kävijöitä myös naapurikunnista.

Syksyllä 2021 toteutetussa kunnan asukas- ja muuttajatutkimuksessa liikuntapalvelut saivat hyviä arvioita. Urheiluopisto nousi selkeästi esille liittyen mielikuviin Kuortaneesta. Uimavalmennuskeskuksen hanke ylläpitää ja vahvistaa entisestään Kuortanetta liikuntapaikkakuntana.

Hyötynä tulee nähdä myös kunnalle vuosittain perittävä kiinteistövero, joka tasataan 20 vuoden ajalle niin että veroa maksetaan vuosittain sama summa. Tämän hetken arvion mukaan vuosittain maksettava summa on noin 50.000 euroa. Veron määrä tarkentuu hankkeen edetessä. Mikäli lainsäädäntö kiinteistöverotuksen osalta muuttuu keskeisesti, tulee asian vaikutukset tällöin arvioida.

Valmistelun yhteydessä laadituissa laskelmissa hallin käyttäjämäärän on arvioitu olevan noin 74.800 käyntiä / vuosi. Arviossa on mukana niin Urheiluopiston kautta tapahtuva Uimaliiton käyttö kuin muukin käyttö sekä hallin mahdollistamien uusien vesilajien käyttö. Tämän lisäksi laskelmiin sisältyy urheilulukion käyttö sekä Kuortaneen kunnan ja muiden kuntien taholta tapahtuva käyttö. Laskelmat tarkentuvat valmistelun edetessä.

Kunta maksaa uimahalli-yhtiölle maksimissaan 26.000 euroa vuodessa (riippuen yhtiön käyttökatteesta) 17 vuoden ajan, jolla mahdollistetaan Kuortaneella asuvien peruskouluikäisten ja sitä nuorempien uimavalmennuskeskuksen asiakkaille ilmainen käyttö vuoden aikana. Ensimmäisen kolme vuotta kyseinen maksu kunnan toimesta on tämänhetkisen arvion mukaan 50.000 euroa. Ilmaiskäyttö mahdollistetaan siis 20 vuoden ajaksi. Myös tämä lisää uintimahdollisuuksia selkeästi nykytilanteeseen nähden ja toimii tärkeässä roolissa myös kunnan markkinoinnin kannalta.

Tällä hetkellä muun muassa uimahallin osalta on toteutettu kuntalaisille käytäntöä, jossa käyntikerta on maksanut asiakkaalle yhden (1) euron ja kunta on maksanut kustakin käyntikerrasta 3,14 euroa. Edellä kuvatun ilmaiskäytön myötä tulisi tarkasteluun päällekkäisyyksien poistaminen kahden eri mallin kesken (koskien peruskouluikäisiä ja sitä nuorempia) sekä kunnan kustannusten vähentyminen niin sanotussa Euron lippu -mallissa. Samoin on huomioitava ilmaiskäytön myötä vähentyvät alakoulujen ja yläkoulun kustannukset, jotka ovat syntyneet koulujen uimahallilla käynneistä.

Uimavalmennuskeskus vahvistaa ja säilyttää Urheiluopiston asemaa Suomen Olympiakomitean toimesta valitun kuuden (6) keskeisen valtakunnallisen huippu-urheilukeskuksen joukossa. Tällä on tärkeä merkitys myös kunnan tunnettavuuden ja kehittymisen kannalta. Suurin olosuhdevaje niin Kuortaneen kuin koko Suomen huippu-urheiluolosuhteissa on kansainvälisen uintiurheilun harjoituskeskuksen puuttuminen. Nykyiset olosuhteet Kuortaneella eivät ole parhaat mahdolliset Suomen Uimaliiton toimesta tapahtuvalle maajoukkueleiritykselle. Uuden olosuhteen myötä Uimaliitto on sitoutumassa kasvattamaan leiritystä merkittävästi. Myös valtakunnalliset perustelut, esimerkiksi uinnin harrastuslajina kasvussa oleminen, uinti lajina jossa olosuhteen merkitys on keskeinen ja joka on investointina kallis sekä Kuortane hyvänä paikkana keskukselle sijaintinsa ja olemassa olevien olosuhteiden ja palvelujen näkökulmasta, puoltavat hankkeen toteuttamista.

Halliin tulevaisuudessa tehtävät peruskorjaukset rahoitetaan yhtiön osakkaiden kesken omistusosuuksien suhteessa (kunta 19,9%, Urheiluopisto 80,1%).

Lopullinen uimavalmennuskeskuksen rakentamispäätös on kunnassa tehtävä mahdollisen valtionavustuksen myöntämisen jälkeen keväällä 2023. Mahdollisten myönteisten päätösten jälkeen varsinainen suunnittelu tapahtuisi vuonna 2023 ja rakentaminen ajoittuisi vuosille 2024 – 2025.

SVOP-sijoituksen käynnistämisen ajankohdasta sovitaan erikseen yhtiön omistajien kesken.

Hankkeen jatkovalmisteluun tulee nimetä suunnittelutoimikunta, jossa on edustus Urheiluopistosta ja kunnasta. Suunnittelutoimikunnan tehtäviksi tulee valmistella ja lähettää L2-tason suunnittelun tarjouspyyntö ja hyväksyä tarjous sekä myöhemmin koordinoita suunnittelutyön käynnistymistä ja etenemistä.

Asiaa on käsitelty vuoden 2022 aikana useasti kunnanhallituksen iltakouluissa. Lisäksi asiaa on käsitelty kuluvan vuoden aikana kahdesti kunnanvaltuuston iltakoulussa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus

- 1) esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy esittelytekstiin sisällytetyn hankesuunnitelmaehdotuksen
- 2) nimeää kunnan edustajat perustettavaan suunnittelutoimikuntaan
- 3) valtuuttaa osaltaan suunnittelutoimikunnan valmistelevaan ja hyväksymään L2-tason suunnittelun tarjouspyynnön ja tarjouksen sekä toimimaan työryhmänä suunnittelun ohjaamisessa
- 4) valtuuttaa kunnanjohtajan ja hallintojohtajan kunnan osalta allekirjoittamaan tarjouspyynnön ja hyväksytyn tarjouksen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus päätti nimetä suunnittelutoimikuntaan kunnanvaltuuston 2. varapuheenjohtajan Jukka Rantasen ja kunnanhallituksen jäsen Juha-Matti Salimäen sekä teknisen johtajan ja kunnanjohtajan.

Annu Ridanpää-Taittonen Urheiluopistosäätiön työntekijänä ja Riikka Varila Urheiluopistosäätiön hallituksen jäsenenä, ilmoittivat esteellisyytensä ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Annie Yli-Leppälä osallistui varajäsenenä tämän asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Lisätietojen antaja

Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki, teemu.puolijoki@kuortane.fi, 050 4066 645